

U S T A W A

z dnia 10 września 1956 r.

o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki.

Art. 1. W ustawie z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1952 r. Nr 6, poz. 38, Nr 49, poz. 324 i Nr 53, poz. 348) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Szkoły wyższe kształcąc i wychowując kadry inteligencji ludowej w duchu ofiarnej służby ojczyźnie, walki o pokój i socjalizm mają za zadanie:

- 1) przygotowywanie kandydatów na pracowników o najwyższym poziomie kwalifikacji zawodowych, zdolnych przy wykonywaniu swojego zawodu do samodzielnego rozwiązywania zagadnień na podstawach naukowych,
- 2) kształcenie pracowników nauki i przygotowanie ich do pracy badawczej i dydaktycznej,
- 3) organizowanie i prowadzenie badań naukowych oraz udział w stosowaniu wyników badań w praktyce,
- 4) udział w upowszechnianiu osiągnięć nauki i postępu technicznego oraz w szerzeniu naukowego poglądu na świat.”;

2) w art. 3 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Rada Główna współdziała z Ministrem Szkolnictwa Wyższego i z innymi ministrami, do których należy zarząd szkół wyższych podlegających przepisom niniejszej ustawy, we wszystkich istotnych sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego. Do zakresu działania Rady Główniej należy w szczególności:

- 1) wypowiedanie się w sprawach ogólnych dotyczących rozwoju szkolnictwa wyższego i jego potrzeb, a zwłaszcza opiniowanie perspektywicznych i okresowych planów rozwoju szkolnictwa wyższego,
- 2) opracowywanie i opiniowanie projektów dotyczących organizacji szkół wyższych,
- 3) opracowywanie i opiniowanie projektów dotyczących organizacji studiów, planów studiów oraz programów i metod nauczania,
- 4) opracowywanie i opiniowanie projektów dotyczących organizacji badań naukowych w szkołach wyższych i współpracy szkół wyższych z innymi placówkami naukowymi w tym zakresie,
- 5) opiniowanie planów badań naukowych i sprawozdań z ich wykonania,
- 6) przeprowadzanie w szkołach wyższych badań związanych z wykonaniem zadań przez szkoły wyższe,
- 7) udzielanie opinii w sprawach współpracy szkół wyższych z zagranicą.

Rada działa z inicjatywy właściwego ministra lub z inicjatywy własnej. Zasięganie opinii Rady w sprawach wymienionych w pkt 1 — 5, jak również w innych sprawach, zastrzeżonych w niniejszej ustawie, jest obowiązkowe.

3. Przewodniczącym Rady Główniej jest Minister Szkolnictwa Wyższego. Członkami Rady Główniej są

- przedstawiciele głównych kierunków studiów w szkołach wyższych w ogólnej liczbie 60, powołani na lat 3 spośród samodzielnych pracowników nauki, w trybie, który określa regulamin Rady Głównej;
- 3) w art. 4 po wyrazach „Rady Ministrów” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”;
- 4) w art. 5:
- a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- „2. Szczegółową organizację wewnętrzną szkoły wyższej określa statut szkoły.
3. Statut nadaje minister na wniosek senatu szkoły, przedstawiony przez rektora.”;
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. W sprawach, w których ustawa dopuszcza odmiennie uregulowanie przez statut, stosuje się do czasu nadania statutu w trybie ust. 3 przepisy niniejszej ustawy.”;
- 5) w art. 7:
- a) w ust. 2 wyraz „zaoczne” zastępuje się wyrazami „dla pracujących”;
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Biblioteka szkoły wyższej jest zakładem naukowym ogólnouczelnianym. Organizację biblioteki określa statut szkoły.”;
- 6) art. 8 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 8. 1. Wydziały, oddziały, sekcje, kierunki studiów, studia dla pracujących i studia specjalne tworzy, przekształca i znosi minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii organów szkoły i Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Katedry i instytuty uczelniane tworzy, przekształca i znosi minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii organów szkoły.
2. Zespoły katedr oraz pomocnicze kursy specjalne tworzy, przekształca i znosi rektor na podstawie uchwały senatu powziętej na wniosek lub po zasięgnięciu opinii rady wydziału.”;
- 7) art. 9. otrzymuje brzmienie:
- „Art. 9. 1. Rektor przy udziale senatu kieruje całokształtem działalności szkoły wyższej i jest odpowiedzialny przed ministrem za wykonanie zadań szkoły.
2. Do obowiązków rektora należy w szczególności:
- 1) troska o pozyskiwanie niezbędnych kadr dla szkoły i decydowanie w ramach obowiązujących przepisów o ich wykorzystaniu,
 - 2) troska o zaspokajanie potrzeb materialnych szkoły oraz dysponowanie w ramach obowiązujących przepisów środkami materialnymi, przeznaczonymi na potrzeby szkoły,
 - 3) sprawowanie nadzoru nad należyтым wykonywaniem zadań przez jednostki organizacyjne szkoły w zakresie wychowania młodzieży, nauki i nauczania i nad należyтым wykorzystywaniem środków przeznaczonych na ten cel,
 - 4) sprawowanie nadzoru nad wypełnianiem obowiązków przez wszystkie organy szkoły,
 - 5) sprawowanie nadzoru nad zaspokajaniem materialnych, zdrowotnych i kulturalnych potrzeb młodzieży studiującej,
- 6) kierowanie administracją szkoły za pośrednictwem dyrektora administracyjnego.
3. Rektor jest służbowym przełożonym wszystkich pracowników szkoły oraz zwierzchnikiem i opiekunem młodzieży studiującej.
4. Rektor jest przedstawicielem szkoły na zewnątrz.”;
- 8) art. 10 skreśla się;
- 9) art. 11 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 11. 1. Stałym pomocnikiem rektora i w razie potrzeby jego zastępcą jest prorektor. Zakres czynności prorektora określa rektor.
2. Statut szkoły może przewidzieć powołanie kilku prorektorów. W tym przypadku podziału czynności między nimi dokonuje rektor. Do czasu nadania szkole statutu liczbę prorektorów ustala minister.”;
- 10) art. 12 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 12. 1. Senat współdziała zrektorem w kierowaniu szkołą. We wszystkich sprawach istotnych dla szkoły rektor powinien zasięgać opinii senatu.
2. Do obowiązków senatu należy w szczególności:
- 1) podejmowanie inicjatywy we wszystkich sprawach dotyczących rozwoju szkoły i ulepszania jej pracy pod względem wychowawczym, dydaktycznym i naukowym,
 - 2) rozpatrywanie sprawozdań poszczególnych wydziałów i międzywydziałowych jednostek organizacyjnych oraz ocena wyników ich pracy,
 - 3) uchwalenie projektu statutu szkoły,
 - 4) występowanie z wnioskami lub wypowiedzianie opinii w sprawach tworzenia, przekształcania i znoszenia jednostek organizacyjnych szkoły,
 - 5) występowanie z wnioskami lub wypowiedzianie opinii w sprawach nadawania pracownikom szkoły tytułów samodzielnych pracowników nauki, w sprawach powoływania, przenoszenia i zwalniania samodzielnych pracowników nauki i osób pełniących ich obowiązki oraz w sprawach obsadzania stanowisk kierowników katedr, zespołów katedr, instytutów uczelnianych i innych jednostek nie będących wydziałami,
 - 6) zatwierdzanie uchwał rad wydziałów w sprawach regulaminów studiów i planów studiów,
 - 7) nadzór nad rozwojem młodej kadry naukowej,
 - 8) czuwanie nad zaspokajaniem potrzeb młodzieży,
 - 9) wykonywanie innych zadań przewidzianych w regulaminie studiów i w innych przepisach wydanych na podstawie niniejszej ustawy.
3. Rektor zwołuje posiedzenia senatu i kieruje obradami. Jest on obowiązany zwołać posiedzenie na żądanie większości członków senatu.”;
- 11) art. 13 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 13. 1. W skład senatu wchodzi: rektor, prorektorzy, dziekani i przedstawiciele rad wydziału po jednym z każdego wydziału.
2. Statut szkoły może postanowić, że w skład senatu wchodzi nadto prodziekani, przedstawiciele rad wydziałów w liczbie większej niż przewidziana w ust. 1 oraz inne osoby, jak dyrektor biblioteki, kierownicy instytutów uczelnianych, kierownicy studiów specjalnych.
3. Przedstawiciele rady wydziału wybierani są corocznie przed końcem roku szkolnego spośród członków

rady wydziału. Uczestniczą oni w obradach senatu od początku nowego roku szkolnego. W razie potrzeby dokonuje się wyboru w ciągu roku na okres do końca roku szkolnego.

4. W obradach senatu uczestniczą z głosem doradczym dyrektor administracyjny, dyrektor biblioteki oraz kierownicy studiów specjalnych, o ile nie są członkami senatu zgodnie z przepisem ust. 2, przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej oraz wybrani corocznie przedstawiciele pomocniczych pracowników nauki, których liczbę i sposób wyboru określa statut szkoły. Statut szkoły może przewidywać udział w obradach senatu z głosem doradczym także innych osób, a w szczególności przedstawicieli resortów, dla których szkoła przygotowuje pracowników.

5. Do czasu nadania szkole statutu liczbę przedstawicieli pomocniczych pracowników nauki w senacie oraz sposób ich wyboru określa minister.

6. Do udziału w obradach senatu w sprawach dotyczących bezpośrednio młodzieży rektor zaprasza przedstawicieli organizacji młodzieżowych.

7. W szkołach jednowydziałowych czynności senatu spełnia rada wydziału.”;

12) w art. 15:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dziekan przy udziale rady wydziału kieruje wydziałem i jest odpowiedzialny wobec rektora za wykonanie swych zadań.”;

b) w ust. 2 wyrazy „Do zakresu działania” zastępuje się wyrazami „Poza przypadkami przewidzianymi w przepisach szczególnych do zakresu działania”, a w pkt 3 wyraz „pracy” zastępuje się wyrazem „studiów”;

13) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Stałym pomocnikiem dziekana i w razie potrzeby jego zastępcą jest prodziekan. Zakres czynności prodziekana określa dziekan.

2. Statut szkoły może przewidywać powołanie kilku prodziekanów. W tym przypadku podziału czynności między nimi dokonuje dziekan. Do czasu nadania szkole statutu liczbę prodziekanów ustala minister.”;

14) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. 1. Rada wydziału współdziała z dziekanem w kierowaniu wydziałem. We wszystkich sprawach istotnych dla wydziału dziekan powinien zasięgać opinii rady.

2. Do obowiązków rady wydziału należy w szczególności:

- 1) podejmowanie inicjatywy w celu stałego ulepszania i doskonalenia metod pracy katedr i całego wydziału pod względem wychowawczym, dydaktycznym i naukowym,
- 2) rozpatrywanie sprawozdań poszczególnych katedr i innych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład wydziału oraz ocena wyników ich pracy,
- 3) rozpatrywanie i opiniowanie planów badań naukowych oraz sprawozdań z ich wykonania,
- 4) nadzór nad rozwojem młodej kadry naukowej w obrębie wydziału,
- 5) czuwanie nad zaspokajaniem potrzeb młodzieży,
- 6) uchwalanie szczegółowych programów, planów i regulaminów studiów oraz podejmowanie w tym zakresie

innych decyzji przewidzianych w planach i regulaminach studiów,

- 7) występowanie z wnioskami w sprawie nadawania pracownikom wydziału tytułów naukowych samodzielnych pracowników nauki,
- 8) nadawanie tytułów naukowych przewidzianych dla pomocniczych pracowników nauki,
- 9) występowanie z wnioskami lub wypowiadanie opinii w sprawach kadrowych wydziału, a mianowicie w sprawach powoływania, przenoszenia i zwalniania samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki oraz osób pełniących ich obowiązki, lektorów, nauczycieli przedmiotów pomocniczych, nauczycieli zawodu i personelu naukowo-technicznego,
- 10) występowanie z wnioskami lub wypowiadanie opinii w sprawach tworzenia, przekształcania i znoszenia katedr oraz innych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład wydziału oraz w sprawach obsadzania stanowisk kierowników tych jednostek.

3. Dziekan zwołuje posiedzenie rady wydziału i kieruje obradami. Na żądanie większości członków rady dziekan jest obowiązany zwołać posiedzenie.”;

15) po art. 17 wprowadza się nowy art. 17a w brzmieniu:

„Art. 17a. 1. W skład rady wydziału wchodzi wszyscy samodzielni pracownicy nauki i osoby pełniące ich obowiązki.

2. Jeżeli według planu studiów na wydziale odbywają się zajęcia obowiązkowe prowadzone przez katedrę nie należącą do wydziału lub przez międzywydziałowe studium specjalne, w skład rady wydziału wchodzi również kierownik tej katedry lub studium albo delegowany przez niego stały przedstawiciel.

3. Statut szkoły może ograniczyć skład rady wydziału do dziekana, prodziekanów, kierowników katedr, zespołów katedr i instytutów uczelnianych oraz delegatów katedr, wybranych przez ogół pracowników katedry na okres jednego roku spośród samodzielnych pracowników nauki i osób pełniących ich obowiązki.

4. W obradach rady wydziału biorą udział z głosem doradczym przedstawiciele pomocniczych pracowników nauki, kierownik administracyjny wydziału oraz przedstawiciel zakładowej organizacji związkowej. Liczbę przedstawicieli pomocniczych pracowników nauki oraz sposób ich wyboru określa statut szkoły, a do czasu nadania statutu — minister. Statut szkoły może przewidywać udział z głosem doradczym także innych osób, a w szczególności przedstawicieli resortów, dla których wydział przygotowuje pracowników.

5. Do udziału w obradach rady wydziału w sprawach dotyczących bezpośrednio młodzieży dziekan zaprasza przedstawicieli organizacji młodzieżowych.”;

16) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. 1. Jednostkami organizacyjnymi nie będącymi wydziałami kierują kierownicy.

2. Statut szkoły może postanowić utworzenie rady dla jednostki organizacyjnej nie będącej wydziałem. Skład i zakres działania rady określa statut.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych międzywydziałowych podlegają bezpośrednio rektorowi, a jednostek utworzonych w ramach wydziału — dziekanowi.

4. Funkcje rady wydziału w stosunku do międzywydziałowych jednostek organizacyjnych spełnia bezpośrednio senat.”;

17) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. Rektora powołuje się spośród profesorów na okres lat trzech. W przypadkach wyjątkowych rektor może być powołany spośród docentów.

2. Rektor obejmuje swe czynności z początkiem roku szkolnego. Ustępujący rektor pełni czynności do chwili objęcia ich przez następcę.

3. Jeżeli stanowisko rektora zwolni się w czasie trwania kadencji, powołuje się następcę na okres do końca kadencji poprzedniego rektora. W razie zwolnienia stanowiska rektora w ostatnim półroczu przed upływem kadencji można zaniechać powołania nowego rektora.”;

18) po art. 19 dodaje się art. 19a, 19b, 19c, 19d, 19e i 19f w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Rektora wybiera senat.

2. Statut szkoły może postanowić, że rektora wybiera zebranie wyborcze wszystkich samodzielnych pracowników nauki i osób pełniących ich obowiązki albo wybranych w tym celu przedstawicieli rad wydziałów. Statut może również postanowić, że rektora wybiera senat powiększony o delegatów rad wydziałów, wybranych w tym celu przez rady.

3. Wyboru dokonuje się w głosowaniu tajnym większością głosów.

4. Wyboru dokonuje się w miesiącu maju tego roku, z którego upływem kończy się kadencja ustępującego rektora. W razie zwolnienia stanowiska rektora w czasie trwania kadencji wyboru należy dokonać w ciągu miesiąca od zwolnienia stanowiska.

5. Przeciwko wyborowi rektora minister może założyć sprzeciw w ciągu miesiąca od dnia otrzymania protokołu zebrania wyborczego. W razie założenia sprzeciwu przeprowadza się bezzwłocznie ponowne wybory.

Art. 19b. W szkołach nowoutworzonych pierwszego rektora powołuje minister. To samo dotyczy powołania następcy w razie zwolnienia stanowiska rektora w ciągu trzech lat od utworzenia szkoły.

Art. 19c. W razie niewywiązywania się z obowiązków minister na wniosek senatu lub po wysłuchaniu opinii senatu może odwołać rektora ze stanowiska.

Art. 19d. Prorektorem może być tylko samodzielny pracownik nauki. W przypadkach wyjątkowych w szkołach zatrudniających mniej niż 10 samodzielnych pracowników nauki prorektorem może być osoba pełniąca obowiązki samodzielnego pracownika nauki. Prorektorów powołuje się i odwołuje się w tym samym trybie, jak rektorów, przy odpowiednim zastosowaniu przepisów art. 19, 19a, 19b i 19c.

Art. 19e. 1. Dziekana wybiera rada wydziału na okres lat 2 spośród samodzielnych pracowników nauki. W przypadkach wyjątkowych dziekanem może być osoba pełniąca obowiązki samodzielnego pracownika nauki.

2. Prodziekana wybiera rada wydziału na okres lat 2 spośród samodzielnych pracowników nauki lub osób pełniących ich obowiązki.

3. Do dziekana i prodziekana stosuje się odpowiednio przepisy art. 19 ust. 2 i 3 oraz art. 19a ust. 3, 4 i 5 oraz art. 19c.

Art. 19f. 1. Kierowników katedr, zespołów katedr i Instytutów uczelnianych oraz innych jednostek nie będących wydziałami powołuje rektor spośród samodzielnych pracowników nauki lub osób pełniących ich obo-

wiązki na wniosek rady wydziału zaakceptowany przez senat, a kierowników jednostek międzywydziałowych — na wniosek senatu. W tym samym trybie następuje odwołanie kierowników wymienionych jednostek organizacyjnych.

2. Dyrektora biblioteki, o ile jest samodzielnym pracownikiem nauki, powołuje minister, w innych przypadkach rektor po wysłuchaniu opinii senatu, o ile statut nie stanowi, że dyrektora biblioteki powołuje minister na wniosek rektora.

3. Statut może postanowić, że dyrektora biblioteki powołuje w każdym przypadku minister na wniosek rektora.”;

19) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. Zasady organizacji administracji szkoły wyższej określa minister.

2. Dyrektora administracyjnego powołuje i odwołuje rektor. Kwestora (głównego księgowego) powołuje i odwołuje rektor w trybie ustalonym dla powoływania i odwoływania głównych księgowych w organach administracji państwowej. Wszystkich innych pracowników administracyjnych powołuje i odwołuje rektor na wniosek dyrektora administracyjnego. Rektor może upoważnić dyrektora administracyjnego do powoływania i odwoływania tych pracowników.

3. Do pracowników administracyjnych szkoły wyższej stosuje się przepisy o państwowej służbie cywilnej.”;

20) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. W szkołach wyższych mogą być tworzone zawodowe studia specjalne, przygotowujące pracowników do określonych zawodów praktycznych. Studia tworzy, przekształca i znosi minister w trybie ustalonym w art. 8 ust. 1.”;

21) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. 1. Plany studiów, ramowe programy i regulaminy studiów ustala minister z zastrzeżeniem art. 2 ust. 3 na podstawie wniosku lub po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

2. W ramach planów, programów i regulaminów studiów, ustalonych zgodnie z ust. 1, szczegółowe plany, programy i regulaminy ustala rada wydziału. Uchwały rady wydziału w sprawach planów i regulaminów podlegają zatwierdzeniu przez senat.”;

22) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. 1. Szkoły wyższe wydają po ukończeniu studiów dyplomy stwierdzające ukończenie studiów i uzyskanie stopnia magistra, lekarza lub inżyniera magistra.

2. Absolwentom specjalnych studiów zawodowych mogą być przyznawane odpowiednie stopnie zawodowe, których nazwy ustala Prezydium Rządu na wniosek Ministra Szkolnictwa Wyższego przedstawiony w porozumieniu z właściwymi ministrami.”;

23) w art. 26:

a) w ust. 3 po wyrazie „określa” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”;

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Minister Oświaty w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego ustali zadania szkół stopnia licealnego w zakresie doboru kandydatów na studia.

5. Prezes Rady Ministrów ustali zadania zakładów pracy w zakresie doboru kandydatów na studia dla pracujących.”;
- 24) art. 27 skreśla się;
- 25) w art. 29 po wyrazie „ustali” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii organów zainteresowanych szkół” oraz skreśla się wyrazy „i stopień”;
- 26) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Student przyjęty do szkoły wyższej składa przyrzeczenie sumiennego wypełniania obowiązków studenta.”;
- 27) art. 31 otrzymuje brzmienie:
„Art. 31. Porządek i organizację studiów oraz szczególne prawa i obowiązki studentów określa regulamin studiów.”;
- 28) w art. 32 ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Rada Ministrów ustali rodzaje i wysokość stypendiów państwowych, warunki i tryb ich przyznawania i cofania oraz tryb zatwierdzania państwowych planów stypendialnych.”;
- 29) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:
„Art. 33a. Prezes Rady Ministrów określi ulgi przysługujące osobom zatrudnionym w uspołecznionych zakładach pracy w związku z odbywaniem studiów oraz ustali obowiązki zakładów pracy i szkół wyższych wobec studentów odbywających praktyki przewidziane w planie studiów.”;
- 30) w art. 34 skreśla się wyrazy „dyscypliny pracy”;
- 31) w art. 36:
a) w ust. 2 skreśla się wyrazy „przez okres od jednego do czterech miesięcy”;
- b) w ust. 3 po wyrazach „szkoły wyższe” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”;
- 32) w art. 39 wyrazy „zaoczne” i „zaocznych” zastępuje się wyrazami „dla pracujących”, a na końcu dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”;
- 33) w art. 40 w ostatnim zdaniu po wyrazie „Minister” dodaje się wyrazy „po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego”;
- 34) w art. 41:
a) w ust. 1 po wyrazach „właściwego ministra” dodaje się wyrazy „przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego i Prezydium Polskiej Akademii Nauk”;
- b) w ust. 2 wyrazy „przez Radę Ministrów” zastępuje się wyrazami „przez właściwego ministra”;
- 35) w art. 43 ust. 2 wyrazy „drugiego stopnia lub równorzędne” zastępuje się wyrazami „i uzyskały stopień magistra, lekarza lub inżyniera magistra”;
- 36) po art. 44 dodaje się art. 44a w brzmieniu:
„Art. 44a. 1. Osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju kultury i gospodarki narodowej, jak również wybitnym uczonym zagranicznym może być nadany honorowy stopień doktora „honoris causa”.
2. Stopień doktora „honoris causa” nadaje za zgodą właściwego ministra senat szkoły wyższej, mającej prawo nadawania stopnia doktora nauk.”
- 37) w art. 45:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Aby ułatwić podniesienie kwalifikacji naukowych lub przygotowanie się do uzyskania tytułu samodziel-
- nego pracownika nauki, pomocniczemu pracownikowi nauki lub osobie pełniącej obowiązki samodzielnego pracownika nauki na podstawie umowy zawartej na czas nie oznaczony można przyznać płatny urlop i stypendium naukowe. Warunki i tryb przyznawania urlopów i stypendiów naukowych w stosunku do pracowników zatrudnionych w szkołach wyższych określa po wysłuchaniu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego — Minister Szkolnictwa Wyższego w w porozumieniu z właściwymi ministrami, w stosunku do pracowników placówek naukowych podległych Polskiej Akademii Nauk — Prezydium Polskiej Akademii Nauk, a w stosunku do pracowników innych placówek naukowych — właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.”;
- b) wprowadza się nowy ust. 2 w brzmieniu:
„2. W celu przygotowania się do uzyskania kwalifikacji naukowych wymaganych dla samodzielnego pracownika nauki absolwenci szkół wyższych, którzy w pracy zawodowej, naukowej lub praktycznej wykazali wybitne zdolności i zamiłowanie do pracy naukowej, mogą być przyjęci na aspiranturę naukową.”;
- c) dotychczasowe ust. 2 i 3 otrzymują oznaczenie ust. 3 i 4;
- 38) w art. 47 ust. 3 skreśla się wyraz „samodzielnymi”;
- 39) w art. 48:
a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„Art. 48. 1. Samodzielnymi pracowników nauki powołuje do pracy w szkole wyższej, instytucie lub innej placówce naukowej minister, któremu podlega szkoła wyższa lub instytut (placówka naukowa). Powołanie do pracy w szkołach wyższych następuje na wniosek lub po wysłuchaniu opinii organów szkoły.
2. Pomocniczymi pracowników nauki powołuje do pracy w szkole wyższej rektor na wniosek właściwej rady wydziału, a w instytucie naukowym (placówce naukowej) — jego kierownik.”;
- b) wprowadza się nowy ust. 3 w brzmieniu:
„3. Pracowników służby bibliotecznej powołuje rektor szkoły na wniosek dyrektora (kierownika) biblioteki, a w instytutach naukowych kierownik na wniosek kierownika biblioteki.”;
- c) dotychczasowy ust. 3 otrzymuje oznaczenie ust. 4;
- 40) w art. 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Centralną Komisję Kwalifikacyjną tworzą: przewodniczący i członkowie powołani przez Prezesa Rady Ministrów spośród samodzielnymi pracowników nauki.”;
- 41) art. 51 otrzymuje brzmienie:
„Art. 51. 1. Tytuł pomocniczego pracownika nauki przyznaje w szkole wyższej rada wydziału, a w instytucie naukowym lub innej placówce naukowej — rada naukowa albo inny odpowiedni organ statutowy instytutu lub placówki naukowej. Tytuł ten przysługuje jedynie w okresie pełnienia funkcji przez pracownika.
2. Warunki przyznawania tytułu określa Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Prezydium Polskiej Akademii Nauk.”;
- 42) w art. 54 skreśla się wyrazy „właściwego ministra” oraz dodaje się zdanie następujące: „Samodzielnemu pracownikowi nauki i osobie pełniącej obowiązki samodzielnego pracownika nauki zezwolenia udziela właściwy minister po wysłuchaniu opinii rektora lub kierownika instytutu naukowego (placówki naukowej), pomocniczemu pracownikowi nauki — w szkole wyższej rektor, a w instytucie lub innej placówce naukowej jej kierownik.”;

43) art. 55 otrzymuje brzmienie:

„Art. 55. 1. Pracownik nauki może być przeniesiony na własną prośbę lub z urzędu do innej szkoły wyższej po wysłuchaniu opinii organów zarówno tej szkoły, w której pracownik dotychczas był zatrudniony, jak i tej, do której ma być przeniesiony.

2. Przepis ust. 1 stosuje się do instytutów i innych placówek naukowych z tą zmianą, że opinię wyraża odpowiedni organ statutowy instytutu lub placówki.”;

44) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. 1. Pracownik nauki ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 6 tygodni w ciągu roku.

2. Samodzielny pracownik nauki zatrudniony w szkole wyższej ma prawo do przerwy w zajęciach dydaktycznych i organizacyjnych w łącznym wymiarze 3 miesięcy w ciągu roku. Czas tej przerwy samodzielny pracownik nauki wykorzystuje na pracę naukową i urlop wypoczynkowy.”;

45) w art. 58:

a) wyraz „Pracownik” zastępuje się wyrazami „Samodzielny pracownik”;

b) zdanie 2 otrzymuje brzmienie:

„Zwolnienia na okres nie przekraczający jednego semestru udziela rektor, na czas zaś przekraczający jeden semestr — minister.”;

46) w art. 60 w zdaniu drugim wyrazy „określi w drodze rozporządzenia Rada Ministrów” zastępuje się wyrazami „określa osobną ustawą”;

47) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. 1. Stosunek służbowy z samodzielnym pracownikiem nauki w szkole wyższej może być rozwiązany przez ministra po wysłuchaniu opinii organów szkoły, a z pomocniczym pracownikiem nauki — przez rektora po wysłuchaniu opinii rady wydziału i dziekana, gdy tego wymaga reorganizacja bądź zniesienie jednostki organizacyjnej, w której pracownik był zatrudniony, albo dobro nauki i szkolnictwa wyższego — z zachowaniem 6-miesięcznego terminu wypowiedzenia. Wypowiedzenie nie może nastąpić później niż na 6 miesięcy przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego.

2. Stosunek służbowy z samodzielnym pracownikiem nauki w instytucie naukowym lub innej placówce naukowej może być z przyczyn wymienionych w ust. 1 rozwiązany przez ministra, a z pomocniczym pracownikiem nauki — przez kierownika instytutu naukowego (placówki naukowej), z zachowaniem 6-miesięcznego terminu wypowiedzenia.”;

48) w art. 66 dotychczasową treść tego artykułu oznacza się jako ust. 1 i dodaje się nowy ust. 2 w brzmieniu:

„2. Osoby, o których mowa w ust. 1, powołuje i zwalnia w szkole wyższej rektor na wniosek rady wydziału, zaakceptowany przez senat. Przy rozwiązywaniu stosun-

ku służbowego opartego na umowie zawartej na czas nieoznaczony stosuje się okres wypowiedzenia przewidziany w art. 65.”;

49) w art. 67 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Lektorów, nauczycieli przedmiotów pomocniczych i nauczycieli zawodu oraz pomocniczy personel naukowo-techniczny powołuje rektor lub kierownik instytutu naukowego (placówki naukowej).”;

50) w art. 68 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do szkół wyższych, podlegających Ministrom: Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia, Oświaty, Spraw Zagranicznych i Głównemu Komitetowi Kultury Fizycznej.”;

51) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. W ustawie z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Rada Ministrów może na wniosek ministra, do którego zakresu działania należy określona dziedzina gospodarki narodowej, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego i Prezydium Polskiej Akademii Nauk tworzyć, zwać lub wydzielać z administracji państwowej instytuty naukowo-badawcze zwane dalej instytutami.”;

2) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Organizację i szczegółowy zakres działania instytutu, a zwłaszcza skład, sposób powoływania członków oraz zakres i sposób działania rady naukowej określa statut nadany w drodze zarządzenia przez właściwego ministra.”;

52) w art. 76 dodaje się na końcu wyrazy „oraz ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o państwowych stypendiach dla młodzieży szkół wyższych (Dz. U. Nr 10, poz. 105)”.

Art. 2. W roku szkolnym 1956/57 wyboru rektora na podstawie art. 19a ustawy dokonuje się po rozpoczęciu roku szkolnego.

Art. 3. Studenci odbywający w dniu wejścia w życie ustawy studia pierwszego i drugiego stopnia w szkołach wyższych mogą je ukończyć według przepisów dotychczasowych.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Szkolnictwa Wyższego do ogłoszenia w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki z uwzględnieniem zmian wynikających z niniejszej ustawy oraz przepisów prawnych ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 września 1956 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: Sł. Skrzyszewski